

Rapport

Rapport betreffende een klacht over Raad voor de Kinderbescherming uit Maastricht.

Datum: 28 juli 2011

Rapportnummer: 2011/216

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop een medewerkster van de Raad voor de Kinderbescherming, regio Limburg locatie Maastricht, zich tijdens het herstelcontact tussen haar dochter en ex-partner op 5 oktober 2009 heeft opgesteld. Verzoekster stelt dat de Raad haar wensen en bezwaren met betrekking tot dit contact heeft genegeerd.

Algemeen

Verzoekster en haar ex-partner hebben een relatie gehad waaruit in 2004 hun dochter is geboren. Toen hun dochter werd geboren was de relatie reeds beëindigd, zij hebben nooit in gezinsverband samen geleefd. De vader heeft zijn dochter in 2006 erkend, de moeder heeft van rechtswege het eenhoofdig gezag. In juli 2008 had de vader de rechtbank verzocht om een omgangsregeling met zijn dochter vast te stellen. De rechtbank Maastricht heeft de Raad voor de Kinderbescherming vervolgens verzocht te onderzoeken welke omgangsregeling er in het belang van de dochter is en advies uit te brengen nadat eventueel herstelcontacten hebben plaatsgevonden.

In het kader van het onderzoek naar deze omgangsregeling heeft de Raad een aantal begeleide omgangsmomenten gepland, deze hebben geen doorgang gevonden. In augustus 2009 heeft de rechtbank een (voorlopige) omgangsregeling vastgesteld, waarbij de vader gedurende drie maanden eenmaal per maand begeleid door de Raad omgang met zijn dochter ging hebben. Uiteindelijk hebben er twee van deze begeleide omgangsmomenten (hierna: omgangsmoment) plaatsgevonden, op 5 en op 26 oktober 2009. Tijdens het eerste omgangsmoment zijn er dingen gebeurd waar verzoekster klachten over heeft ingediend en welke tot dit onderzoek hebben geleid. Na afloop van het eerste omgangsmoment vond er meteen een evaluatie plaats. Bij dat gesprek zijn naast verzoekster, haar ex-partner en hun dochter, ook de moeder van verzoekster en de nieuwe partner van haar ex-partner en hun gezamenlijke dochter aanwezig geweest. Tijdens het omgangsmoment zelf was verzoekster in de speelkamer aanwezig waar haar dochter omgang met haar vader zou hebben. Tijdens het omgangsmoment van 26 oktober 2009 zijn er ook dingen gebeurd waarover verzoekster klachten bij de Raad heeft ingediend, maar deze zijn niet in het onderzoek van de Nationale ombudsman betrokken.

Bevindingen

Visie verzoekster

1. Verzoekster is van mening dat een omgangsregeling van haar dochter met haar vader niet in het belang van haar dochter is. Aan de prestaties op school was te merken dat het contact haar geen goed deed.

2. Voordat haar ex-partner de rechter verzocht om een omgangsregeling vast te stellen, heeft er nooit een omgangsregeling tussen hem en zijn dochter bestaan. Hij belde slechts incidenteel op of hij zijn dochter kon zien. Op die momenten kon dat altijd. Dit gebeurde zo'n één à twee keer per jaar en dan bleef hij ongeveer tien minuten. De informatie die de Raad van haar ex-partner heeft ontvangen, namelijk dat er tijdens die bezoeken, die bij verzoeksters ouders plaatsvonden, altijd anderen aanwezig waren en dat hij vanwege zijn allergie voor hun huisdieren zijn dochter ergens anders wilde ontmoeten maar dat de moeder dit tegenhield, is niet juist aldus verzoekster. Volgens verzoekster heeft de vader nooit aangegeven dat hij allergisch was voor de huisdieren en heeft hij destijds zonder reden opeens niets meer van zich laten horen. Hij heeft haar nooit verzocht of de omgang ergens anders dan bij haar ouders thuis kon plaatsvinden.

3. Voorafgaand aan het omgangsmoment van 5 oktober 2009 werd verzoekster verzocht om de speelruimte waar het omgangsmoment plaats zou vinden, te verlaten. Zij wilde dit niet, maar voelde zich onder druk gezet door een van de raadsonderzoeksters, mevrouw W. Op het moment dat zij de ruimte verliet, liet haar dochter merken niet te willen dat haar moeder wegging. Dit heeft voor veel angst bij haar dochter gezorgd. Zij wilde haar dochter niet alleen in de ruimte achterlaten, mede omdat zij haar vader al heel lang niet meer had gezien, al zo'n drie jaar niet meer.

Voor aanvang van het eerste omgangsmoment werd verzoekster overrompeld door de aanwezigheid van de nieuwe partner van de vader van haar dochter en van het halfzusje van haar dochter. Verzoekster was voorafgaand aan dit omgangsmoment niet van hun aanwezigheid op de hoogte gebracht, maar werd daar op dat moment mee geconfronteerd. Zij vond het ook vreemd dat de nieuwe partner bij de evaluatie van de bijeenkomst werd betrokken: de nieuwe partner van haar ex is in haar ogen namelijk veel minder een belanghebbende bij de situatie dan haar eigen moeder. Aan verzoekster is, voorafgaand aan de evaluatie, gevraagd of zij ermee instemde dat de nieuwe partner en het halfzusje aanwezig zouden zijn. De raadsonderzoekster vertelde haar dat zij mee moest werken en anders een boete zou krijgen. Volgens verzoekster kan de raadsonderzoekster niet zelf bepalen om een boete op te leggen, maar moet de rechtbank dit doen. Om een boete te voorkomen heeft zij in eerste instantie ingestemd met de aanwezigheid. Na afloop van het gesprek heeft zij, mede omdat haar dochter zo van streek was en huilde, alsnog aangegeven het er toch niet mee eens te zijn geweest. De raadsonderzoekster, mevrouw W. wilde daar niet naar luisteren.

Visie Raad voor de Kinderbescherming

4. Verzoekster was het vanaf het begin af aan oneens met een vast te stellen omgangsregeling. Toen de Raad van de rechtbank het verzoek kreeg te onderzoeken op welke wijze er invulling aan een omgangsregeling moest worden gegeven, heeft de Raad met name om verzoekster tegemoet te komen, eerst twee herstelcontacten tussen verzoeksters dochter en haar vader afgesproken. Deze hebben niet plaatsgevonden omdat

moeder geen medewerking wilde of kon verlenen.

5. Ondanks dat de twee herstelcontacten tussen de vader en zijn dochter niet hadden plaatsgevonden, heeft de Raad de rechtbank geadviseerd een omgangsregeling vast te stellen omdat de Raad geen ernstige bezwaren tegen een omgangsregeling had. De reden dat de rechtbank vervolgens een voorlopige omgangsregeling onder begeleiding van de Raad heeft opgelegd was om de aarzelingen rondom de omgang bij verzoekster weg te nemen. Het was niet zo dat de relatie van de vader met zijn dochter daartoe aanleiding gaf.

6. Het begeleiden van een omgangsregeling behoort niet tot de taken van de Raad, maar in deze situatie had de Raad zich bereid verklaard om aan het verzoek van de rechter te voldoen. Omdat dit geen standaardtaak is, zijn er in het protocol Gezag en Omgang geen regels opgenomen over de wijze waarop de Raad hieraan uitvoering moet geven. Afspraken over de uitvoering van de begeleiding worden per situatie afzonderlijk met de ouders gemaakt. In deze situatie is ook op deze wijze gewerkt.

7. Voorafgaand aan het omgangsmoment van 5 oktober 2009 zijn er afspraken gemaakt over de aanwezigheid van verzoekster tijdens het omgangsmoment. Verzoekster zou in de speelkamer blijven tot het moment dat haar dochter gerustgesteld was. Op dat moment zou zij, in overleg met de raadsonderzoekers, de ruimte verlaten. Volgens de bij het omgangsmoment van 5 oktober 2009 betrokken raadsonderzoeker, mevrouw W., heeft zij tweemaal tegen verzoekster gezegd wat zij tegen haar dochter kon zeggen bij het verlaten van de speelkamer. Verzoekster is uiteindelijk zonder daartegen bezwaar te maken uit de speelkamer vertrokken. De Raad is het er dan ook niet mee eens dat verzoekster van mening is dat zij tegen haar zin uit de spelkamer is weggestuurd.

8. Omdat verzoekster pas na de evaluatie van het omgangsmoment op haar instemming met de aanwezigheid van de nieuwe partner en het halfzusje terugkwam, had de Raad niet eerder rekening kunnen houden met haar bezwaren. Zowel de regiodirecteur als de algemeen directeur zijn van mening dat er door de Raad zorgvuldig is gehandeld.

Visie raadsonderzoekers

9. Deze klacht die in onderzoek is genomen betreft alleen het omgangsmoment van 5 oktober 2009, maar op 26 oktober 2009 heeft er ook een omgangsmoment plaatsgevonden. Daarbij is, naast mevrouw W., ook mevrouw P. betrokken geweest. Voor de volledigheid van het onderzoek zijn zowel mevrouw W. als mevrouw P. in het kader van dit onderzoek gehoord.

Deze informatie is in aanvulling op wat er al tijdens de interne klachtenprocedure van de Raad aan de orde is geweest en hierboven onder "visie Raad" is weergegeven.

10. Beide raadsonderzoekers heeft het verbaasd dat de omgangsmomenten van 5 en 26 oktober 2009 tot klachten hebben geleid.

11. Voorafgaand aan de herstelcontacten vindt er met beide ouders een gesprek plaats om de regels van de gesprekken te bespreken. Omdat er in deze situatie al voordat de voorlopige omgangsregeling was opgelegd was geprobeerd om herstelcontacten tussen vader en zijn dochter te organiseren, heeft de Raad niet nogmaals aan partijen de regels uitgelegd. Zij waren er al van op de hoogte.

12. Met betrekking tot het onder druk gezet voelen kunnen de raadsonderzoekers zich voorstellen dat het feit dat de rechter de omgangsmomenten had opgelegd als druk heeft ervaren. Zij had namelijk al duidelijk gemaakt geen omgang tussen haar dochter en haar vader te willen, daarom verbaasde het hen ook dat verzoekster tijdens het eerste omgangsmoment liet merken er positief "in te staan".

13. De evaluatie van het omgangsmoment van 5 oktober 2009 was erg prettig verlopen, eigenlijk beter dan zij hadden verwacht. Op het moment dat verzoekster terugkwam naar het kantoor van de Raad en aangaf achteraf haar toestemming voor de aanwezigheid van de nieuwe partner en het halfzusje in te trekken, heeft zij alle ruimte gekregen om haar verhaal te vertellen. Verzoekster was het er niet mee eens omdat zij vond dat haar moeder meer rechten had dan de nieuwe partner. Daarnaast heeft verzoekster pas in haar klachtbrief aan de Nationale ombudsman aangegeven dat haar dochter tijdens de evaluatie moest huilen door de aanwezigheid van de nieuwe partner. Voor de raadsonderzoekers was dat nieuwe informatie; op 5 oktober 2009 heeft zij dit niet aangegeven en dit is in de interne klachtbehandeling ook niet ter sprake gekomen. Haar dochter heeft tijdens de evaluatie van het omgangsmoment ook helemaal niet gehuild.

Beoordeling

14. Verzoekster heeft in haar klacht naar de Nationale ombudsman aangegeven dat de raadsonderzoekster tijdens het omgangsmoment van 5 oktober 2009 haar wensen en bezwaren tegen de omgang heeft genegeerd. Daarnaast heeft verzoekster zich ten tijde van het omgangsmoment van 5 oktober 2009 door de raadsonderzoekster onder druk gezet gevoeld om de speelruimte te verlaten. Ook heeft zij zich onder druk gezet gevoeld om toestemming te verlenen voor de aanwezigheid van de nieuwe partner van de vader en hun gezamenlijke dochter bij de evaluatie van het omgangsmoment, omdat zij anders een boete opgelegd zou krijgen. Verzoekster vindt dat zij niet professioneel is behandeld tijdens en na afloop van het bewuste omgangsmoment.

15. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Voor raadsonderzoekers betekent dit onder meer dat zij handelen volgens interne handleidingen en regelingen. Daarnaast mogen zij in hun contacten met de burger

bij het uitvoeren van hun taken hun positie niet misbruiken.

Ten aanzien van het negeren van de wensen en bezwaren van verzoekster

16. De raadsonderzoeksters hebben aangegeven dat het hen, gezien de voorgeschiedenis van de eerdere omgangsmomenten die niet waren doorgegaan, heeft verrast dat verzoekster tijdens het omgangsmoment van 5 oktober 2009 de indruk heeft gewekt er "positief in te staan" omdat het hen bekend was dat zij het vanaf het begin af aan oneens was met een omgangsregeling en de voorgestelde begeleide omgangsmomenten.

17. Verzoekster is van mening dat de raadsonderzoekers haar wensen en bezwaren rondom de omgangsmomenten hebben genegeerd en de raadsonderzoekers hebben aangegeven dat zij geen/minder weerstand tegen de omgangsmomenten hebben waargenomen dan zij hadden verwacht.

18. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de bezwaren van verzoekster door de raadsonderzoekers niet zijn genegeerd. Verzoekster heeft haar bezwaren tegen de aanwezigheid van de nieuwe partner en hun dochter namelijk pas ná de evaluatie aan de raadsonderzoeksters kenbaar gemaakt. Tijdens de evaluatie heeft zij daarvan niets laten merken. De raadsonderzoekers hebben verder aangegeven dat van weerstand tijdens de omgangsmomenten weinig te merken is geweest. Ze waren alert op positieve signalen van verzoekster om daarmee de weerstand te verminderen. Voor toegeven aan weerstand was ook weinig ruimte. Het organiseren van de omgangsmomenten was hen door de rechter opgelegd. Het was niet aan hen om daar, zonder dit opnieuw aan de rechter voor te leggen, van af te wijken. In die zin hebben de raadsonderzoekers professioneel gehandeld door uitvoering te geven aan de opdracht van de rechter.

Ten aanzien van het zich onder druk gezet voelen

19. De raadsonderzoekers kunnen zich wel voorstellen dat verzoekster zich onder druk gezet voelt, maar ontkennen aan dat gevoel te hebben bijgedragen. Uit de informatie die de raadsonderzoekers hebben verstrekt is niet gebleken op welke wijze zij verzoekster onder druk zouden hebben gezet. Met betrekking tot de dreiging met een boete: het is voor raadsonderzoekers niet mogelijk om een van de ouders een boete op te leggen, dan wel om de rechter te verzoeken dit te doen. Alleen de vader kan in een kort geding proberen omgang af te dwingen, eventueel in combinatie met het opleggen van een dwangsom. In die zin oordeelt de Nationale ombudsman het niet waarschijnlijk dat er door de raadsonderzoekers met een boete is bedreigd. Andere concrete voorbeelden over het onder druk zetten zijn er door verzoekster niet genoemd.

Ten aanzien van het gevoel hebben weggestuurd te zijn

20. Op basis van de verklaring van de raadsonderzoekers moet worden aangenomen dat verzoekster en haar ex-partner op de hoogte waren van de spelregels, zoals die gelden

tijdens de omgangsmomenten. Deze spelregels waren naar aanleiding van de eerder georganiseerde omgangsmomenten (die niet zijn doorgegaan) al aan verzoekster en haar ex-partner uitgelegd. De Nationale ombudsman ziet geen reden om aan die verklaring te twijfelen. Verzoekster heeft niet aangegeven dat deze regels voor haar onbekend waren. De Nationale ombudsman is daarom van oordeel dat het niet opnieuw uitleggen van de regels geen reden is om aan te nemen dat er niet professioneel is gehandeld. Wel had het zo kunnen zijn, dat het nogmaals uitleggen van de regels, bij verzoekster weerstand tegen (de uitvoering van) de omgangsmomenten had kunnen wegnemen.

21. Er is niet gebleken dat de raadsonderzoekster verzoekster tijdens het omgangsmoment van 5 oktober 2009 onder druk heeft gezet, dan wel haar wensen over en bezwaren tegen het omgangsmoment, anders dan het niet laten doorgaan van het omgangsmoment, heeft genegeerd. Omdat de rechter opdracht had gegeven tot het realiseren van omgangsmomenten, moest de raadsonderzoekster hieraan gevolg geven, ondanks dat verzoekster daar weerstand tegen had. Er is niet gebleken dat de raadsonderzoekster daarbij niet professioneel heeft gehandeld.

De gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging over de Raad voor de Kinderbescherming te Maastricht is niet gegrond.

Informatieoverzicht

Het verzoekschrift van verzoekster, gedateerd op 24 maart 2010, met diverse bijlagen omtrent de interne klachtbehandeling door de Raad voor de Kinderbescherming;

Verslagen van telefonisch contact met verzoekster, gedateerd op 16 april 2010 en 7 mei 2010;

De reactie van de minister voor Jeugd en Gezin en de Raad voor de Kinderbescherming op het onderzoek van de Nationale ombudsman (geopend op 8 juni 2010), gedateerd op respectievelijk 18 oktober 2010 en 29 september 2010;

Verslag van telefonisch contact met verzoekster, gedateerd op 7 februari 2011;

Ondertekende verklaring van een gesprek (dd 17 mei 2011) met beide bij de zaak betrokken raadsonderzoekers, gedateerd op 23 en 24 juni 2011.

De Nationale ombudsman,
dr. A.F.M. Brenninkmeijer
de Nationale ombudsman